

vejelserne med henblik på at sikre en samlet balance i selskabets fremtidige vilkår.

9.2.1. Eneretsområdet

Post Danmark har fået tildelt koncession på statens eneret til befordring af breve på op til 100 gram. Med EU's liberaliseringsplan nedsættes denne grænse til 50 gram i 2006. Herefter skal Europa-Kommissionen inden udgangen af 2006 undersøge, om brevmarkedet skal liberaliseres fuldt ud i 2009.

Der er præsenteret følgende modeller for en liberalisering af postmarkedet i Danmark, jf. også kapitel 7:

- (1) En grundmodel, hvor Danmark følger EU's mindstekrav for liberaliseringen af brevmarkedet. Dette indebærer, at eneretsområdet i 2006 bliver reduceret til breve under 50 gram og eventuelt fuldt liberaliseres i 2009.
- (2) En tidligere indførelse af næste fase i liberaliseringsprocessen, hvor eneretsområdet indskrænkes til 50 gram fra 2005 uden yderligere liberaliseringsskridt.
- (3) En liberalisering af delmarkedet for Direct Mail fra 2004.
- (4) En liberalisering af post ankommet fra udlandet fra 2004.
- (5) En liberalisering af masseforsendelser fra 2004.
- (6) En afskaffelse af eneretten fra 2004.

Grundmodellen (1) indebærer, at Danmark følger EU's liberaliseringstakt, hvorved *eneretten nedsættes fra 100 gram til 50 gram i 2006*, og at der eventuelt sker en fuldstændig liberalisering i 2009. Nedsættelse af eneretsgrænsen fra 100 gram til 50 gram vil i sig selv medføre øget konkurrence. Således stammer ca. 20 pct. af Post Danmarks omsætning fra breve i segmentet mellem 50 og 100 gram. Hertil kommer, at der også vil kunne opstå øget konkurrence i segmentet under 50 gram som følge af såkaldt samkuvertering o.l., hvorefter den enkelte brevforsendelses vægt vil overstige 50 gram og dermed ikke længere være omfattet af eneretsområdet.

I model (2) har det været overvejet, om det er hensigtsmæssigt at fremrykke næste fase i liberaliseringsprocessen, hvor *eneretsområdet indskrænkes til 50 gram i 2005* i stedet for i 2006.

Model (3), hvor *Direct Mail* liberaliseres fra 2004, indebærer en række problemer vedrørende fastsættelse af indholdskriterier, herunder ikke mindst hvordan *Direct Mail* skal afgrænses, og

hvorledes det kan kontrolleres, om en given postforsendelse i realiteten er *Direct Mail*.

Liberalisering af *ankommende udlandspost* i model (4) vil kunne sætte Post Danmark under pres, bl.a. fordi modellen medfører øget risiko for omgåelse af eneretten, som er grundlaget for finansiering af befordringspligten. Dermed vil eneretsområdet i realiteten kunne blive undergrævet.

Liberalisering af *masseforsendelser*, jf. model (5) vil kunne indebære en *de facto* liberalisering af hele brevmarkedet, idet disse forsendelser udgør langt størsteparten af brevforsendelserne. En sådan liberalisering vil formentlig kunne påføre Post Danmark en væsentlig økonomisk belastning, da disse aktiviteter i betydeligt omfang bidrager til virksomhedens indtjening.

Endelig vil en *afskaffelse af eneretten i 2004*, jf. model (6) gøre det særdeles vanskeligt for Post Danmark at leve op til sine forpligtelser, hvorved de betydeligste af disse (befordringspligten og forpligtelserne over for tidligere og nuværende tjenestemænd) vil kunne overgå til staten. Det skønnes, at de økonomiske risici forbundet hermed er for store til at anbefale denne model.

Der er således på nuværende tidspunkt en række problemer forbundet med at anvende andre kriterier for liberalisering end vægt- og prisgrænser.

Arbejdsgruppen vurderer samlet, at alene en fremrykning af tidspunktet for nedsættelsen af eneretsgrænsen fra 100 gram til 50 gram vil være operationel og forsvarlig. Arbejdsgruppen anbefaler, at nedsættelsen af eneretsgrænsen fremrykkes til 2005. Selv om der som udgangspunkt vil være tale om en beskedent forøgelse af liberaliseringstempoet, kan et sådant tiltag understøtte målsætningen om fuld liberalisering – både over for Post Danmark A/S, konkurrenterne og de, der benytter sig af posttjenesterne.

9.2.2. Opstilling af postkasser

Post Danmark har som koncessionshaver i dag pligt og eneret til opstilling af postkasser på offentligt tilgængelige steder. Postkasserne benyttes i dag fortrinsvis af private afsendere og mindre virksomheder til afsendelse af enkeltbreve og mindre partier af breve. Øvrige kunder indleverer forsendelser til postbetjeningssteder eller direkte til selskabets brevcentre.